

Zagreb, 4. lipnja 2020.

Otvoreno pismo Premijeru povodom imenovanja članova i članica Europskog gospodarskog i socijalnog odbora iz redova organizacija civilnog društva

Poštovani g. Plenkoviću,

obraćamo Vam se sa zahtjevom da na sutrašnjoj sjednici Vlade ne imenujete članove Europskog i socijalnog odbora, s obzirom da procedura izbora članova i članica EGSO-a iz redova organizacija civilnog društva nije bila u skladu s načelima transparentnosti i autonomije rada civilnog društva koje su temelji svake demokracije. Uvjereni smo kako ovakva procedura izbora članova i članica ovog važnog tijela Europske unije ozbiljno šteti ugledu Republike Hrvatske, posebice u vrijeme predsjedanja RH Vijećem Europske unije, kada je, što i osobno kontinuirano ističete, velika pažnja usmjerena na Hrvatsku.

Stoga smatramo da je u cilju očuvanja ugleda Republike Hrvatske, ali i očuvanja osnovnih demokratskih principa i uzusa te autonomije civilnog društva, nužno na adekvatniji način provesti izbore članova i članica iz redova organizacija civilnog društva i tek nakon toga na sjednici Vlade imenovati članice i članove EGSO-a.

Naime, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske pokrenuo je kandidacijski postupak s veliki zakašnjenjem. Usprkos svim apelima OCD-a i socijalnih partnera ni Ured ni Ministarstvo rada i mirovinskog sustava nisu potvrdili staru proceduru izbora iz 2013. i 2015. niti utvrdili neku novu, premda su mogli i trebali i to još za vrijeme starog saziva Savjeta za razvoj civilnog društva.

Kada su napokon raspisali javni poziv za kandidiranje, on je bio otvoren samo sedam dana (12.-19.05.2020. godine). Dodatni uvjet za podnošenje pojedinačne kandidature nije bila podrška mreža što, je dosad jamčilo širu potporu OCD-a kandidatima, kao svojevrsni pred-kandidacijski postupak. U Savjetu su nakon postupnih izmjena u tijeku posljednjih godina apsolutnu većinu stekla tijela državne uprave (TDU) te zajednice općina, gradova i županija, koje su već birale svoje predstavnike u Odbor regija EU, a sada i u drugo europsko savjetodavno tijelo - EGSO.

Ova prevaga u odnosu na predstavnike OCD-a omogućila je da na konstituirajućoj sjednici Savjeta (20.05.2020.) nije utvrđena procedura i nije prihvaćen višekratno ponavljani zahtjev nekih članova Savjeta da se na dnevni red stavi ta točka – već je rečeno da će biti organizirana još jedna sjednica na kojoj će se kandidati imati prilike bar predstaviti. Do druge sjednice Savjeta nije došlo. Sve prethodno rečeno bila je priprema za to što se dogodilo - provedeno je pisano glasanje o kandidatima temeljem njihovih životopisa, i to neposredno prije sjednice Vlade RH na kojoj će se utvrditi kandidati za članstvo u EGSO-u iz sve tri skupine, pri čemu je apsolutna većina TDU-a i zajednica preglasala predstavnike OCD-a (umjesto da se izuzmu od glasanja).

Ured za udruge je dakle pokrenuo proceduru izbora članica i članova u Europski gospodarski i socijalni odbor iz redova organizacija civilnoga društva bez mogućnosti rasprave i očitovanja članica te članova Savjeta za razvoj civilnoga društva koji bi o izboru

trebali glasati. Iako su na konstituirajućoj sjednici Savjeta održanoj 20. svibnja 2020. ravnateljica Ureda za udruge Helena Beus i Danko Relić, novoizabrani predsjednik Savjeta (koji je ujedno i u ovom kompromitiranom procesu izabran za člana EGSO), nekoliko puta napomenuli da će se u najkraćem mogućem roku organizirati sjednica posvećena izboru kandidata u EGSO s predstavljanjem kandidata i kandidatkinja, to se nije dogodilo.

Umjesto toga, krajem radnog dana u petak 29. svibnja 2020. s rokom do utorka 2. lipnja 2020. u podne, Ured za udruge pokreće izbore putem elektroničkog glasanja bez mogućnosti predstavljanja kandidata i kandidatkinja. Zbog svega ovoga, većina je predstavnika udruga zbog netransparentne procedure odbila sudjelovati u izboru članova Europskog gospodarskog i socijalnog odbora iz redova organizacija civilnoga društva. Drugim riječima, civilno društvo će u EGSO predstavljati osobe koje su izabrali predstavnici tijela državne uprave, a ne legitimno izabrani predstavnici organizacija civilnog društva. Rezultat je netransparentan i nedemokratski postupak koji je dokinuo je autonomiju OCD-a te je u konačnici Vlada RH izabrala tri predstavnika OCD-a u Skupinu III EGSO-a (Skupina Različiti interesi)!

Želimo Vas upozoriti i na to da je procedura izbora članova EGSO-a kompromitirana i činjenicom da je protiv Rješenja Vlade RH, kao tuženice, o imenovanju članova i zamjenika članova Savjeta za razvoj civilnoga društva 07.05.2020. pokrenut upravni spor zbog imenovanja upraviteljice državne zaklade sa statusom tijela javne vlasti na mjesto predstavnice civilnog društva iz reda zaklada, što je suprotno Odluci Vlade RH o imenovanju Savjeta te ima za rezultat prevagu tijela javnih vlasti u odlučivanju u Savjetu,. O ovom problemu s potencijalno negativnim učinkom na legalnost imenovanja članova EGSO-a, Ured za udruge i Savjet upozoreni su 20. svibnja uoči konstituirajuće sjednice Savjeta, i to s prijedlogom dogovornog rješenja, na što su se oba tijela oglušila.

Ovakvi neprofesionalni i nedemokratski postupci Ureda za udruge dolaze nakon niza pokušaja predstavnika organizacija civilnog društva koji su mjesecima kroz prethodni saziv Savjeta i na druge načine pozivali nadležne institucije da održe dostignuti standard transparentnosti, suradnje i povjerenja te na vrijeme provedu izbore na način koji u prvom redu čuva autonomiju civilnog društva u Hrvatskoj i osigurava legitimitet naših predstavnika u EGSO.

S obzirom da su izbori pokrenuti ignorirajući traženja predstavnika OCD-a, članice i članovi Savjeta iz osam različitih područja djelovanja udruga bojkotirali su ove izbore naglašavajući kako ne smiju odstupiti od dostignutog standarda po kojem je Hrvatska bila prepoznata i na europskoj razini.

Izbor kandidatkinja i kandidata za EGSO iz reda organizacija civilnoga društva u prethodnom mandatu je proveden prema unaprijed dogovorenoj proceduri na sjednicama Savjeta i koja je putem odabranog Povjerenstva štitila autonomiju civilnog društva.

Predstavnici i predstavnice organizacija civilnog društva izabrani u Savjet za razvoj civilnoga društva izrazili su jučer žaljenje što se Republika Hrvatska se neće moći više pohvaliti dobrom praksom demokratskog izbora članova EGSO-a po kojoj je dosad bila i prepoznata i cijenjena u tom tijelu EU. Ukoliko Vlada RH ne ponovi postupak izbora za članove EGSO-a iz Skupine 3 u skladu s uspostavljenim demokratskim standardima, cijela

hrvatska delegacija u EGSO-u bit će reputacijski kompromitirana u na razini Vijeća EU, a uslijed očekivane reakcije europskog civilnog društva, kao i samog EGSO-a gdje već postoji praksa isključenja onih članova za koje je utvrđeno da su imenovani od strane vlasti te da ne zastupaju autonomni glas civilnog društva.

U nadi da ćete spriječiti ovaj reputacijski udar na Republiku Hrvatsku te vratiti izbore za EGSO u proceduralni kolosijek koji priliči predsjedavajućoj članci EU koja se zalaže za zaštitu europskih vrijednosti i ravnopravnost u odnosima institucija vlasti i civilnog društva,

S poštovanjem,

Inicijativa za snažno civilno društvo

Branka Juran, koordinatorica Platforme za međunarodnu građansku solidarnost CROSOL
Mladen Novosel, predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske
Marina Škrabalo, upraviteljica SOLIDARNA - Zaklada za ljudska prava i solidarnost, članica EGSO-a